BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 5 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.454/939

Nr. 245 Vineri 6 Septembrie 1940
10 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

PRINCIPALA PREOCUPARE

A fost dat neamului nostru să îndure multe lovituri în cursul frământatei Istorii ce cuprinde atâtea clipe dureroase, dar zguduirea pe care o încercăm de două luni încoace, sfâșie fibrele adânci ale sufletelor tuturor românilor.

Trebue totuși să înfruntăm vijelia dramei și privind bărbățește viitorul, să nu ne lăsăm copleșiți de amarul suferinței și să încercăm să ne pansăm rănile pe cari vitregia soartei și neprevederea oamenilor le-au cauzat românismului întreg.

Fășii din trupul țării au fost rupte; frați de ai noștri au rămas dincolo de hotare; alții au trebuit să se refugieze în cuprinsul țării părăsindu-și tot ceeace, după o muncă trudnică de o viață întreagă, au agonisit.

In afară de suferința ce va învălui mereu inimile noastre cât timp va dăinui nedreptatea; în afară de doliul ce vom păstra amintirii față de toate locurile scumpe și sfinte ce nu mai sunt în cuprinsul granițelor noastre; în afară de zbuciumul neîncetat, ce ne cuprinde oricând ne amintim cu groază de amputarea ce ni s'a făcut, trebue să ne gândim la comandamentele concrete ale continuității neamului care n'a meritat soarta ce i s'a pregătit în umbră.

Mari vor fi greutățile statului; infinit mai multe vor fi grijile impuse de necesitățile colectivității și de aceea problemele ce decurg din tragica situație de azi, trebue să ne determine să adoptăm o altă metodă în administrarea averii tuturora, averea statului.

Tot ceeace altă dată era socotit doar ca lux, risipă ori abuz tolerabil, va trebui să poarte pecetea unor sancțiuni exemplare.

In primul rând, cea dintâi preocupare, și a statului și a particularilor, trebue să fie grija față de frații în refugiu. Mai ales aci trebue o sistematizare metodică, pornită dela principiul de bază, că ajutorarea imediată e o necesitate absolută, dar că ea nu este suficientă, tocmai pentrucă nu are durabilitate. Procurarea mijloacelor de trai, prin procurarea posibilităților de muncă, iată calea spre care trebue să se îndrepte măsurile pentru ajutorarea efectivă a refugiaților, în toate domeniile, în toate profesiile, în absolut toate ocupațiile.

Altă dată, când fiecare își avea rostul lui în România întregită, îngăduința și generozitatea noastră ocroteau pe oricine venea de pe alte meleaguri; astăzi o datorie elementară de omenie și de familie ne impune să îngrijim de frații noștri în lipsă, de frații noștri cu cari, laolaltă, vom împărți suferințele, ne vom împărtăși speranțele în vremuri mai bune, vom căli dârzenia sufletului românesc de mâine.

CONSECINȚELE VERDICTULUI DELA VIENA

O nouă Ungarie mozaic de naționalități. — Voci germane contra Ungariei

Noua limită fixată prin verdictul dela Viena, prin care s'a frânt unitatea Transilvaniei, fără să se țină seama de principiul etnic, de drepturile străvechi ale Românilor și de soluția strămutării populațiunii, care în alte părți a fost aplicată în cursul războiului actual de Germania și Italia, a lăsat pe teritoriul român cedat Ungariei o puternică majoritate românească de 1.304.903 de suflete și o minoritate germană împărțită în două: grupul șvabilor din Satu Mare și grupul sașilor din Bistrița-Năsăud, precum și germanii răzleți din celelalte județe, — în total 72.109.

Ținând seama de aceste cifre, Ungaria de mâine, în noile sale frontiere opuse principiului etnic, va fi iarăși un stat mozaic de naționalități, așa cum a fost până la 1918.

Numărul Românilor trecuți sub dominația maghiară se va ridica la 1.400.000, dintre care peste 1.304.903 în Transilvania de nord, ruptă din teritoriul României și aproape 100.000 între Tisa și fosta frontieră din 1920. Dacă ținem însă seama și de numărul Românilor maghiarizați, dar care și-au păstrat credința religioasă și conștiința națională, din județele secuești și din câmpia Tisei, numărul total al Românilor rămași sub dominația maghiară se apropie de 1.600.000 suflete. Minoritatea germană din Ungaria de mâine va spori cu 72.109 de suflete, așa că în total ea se va cifra la mai mult de 700.000.

In ordine descrescândă vin celelalte minorități: ruteană, slovacă, evreească, croato-sârbă ș. a.

Pe când, până la 1940, în Ungaria minoritatea cea mai însemnată, prin efectivul ei numeric, a fost cea germană, în noile frontiere ce le va avea Ungaria după aplicarea verdictului dela Viena, minoritatea română va fi cea mai puternică prin efectivul său numeric de aproape 1.600.000, care întrece EFECTIVUL TOTAL AL MINORITATII UNGARO-SECUEȘTI DIN ROMANIA MARE DE ERI.

Neglijând cel mai important și decisiv factor în materie de delimitare de frontieră între două state, — factorul uman etnic — prin verdictul dela Viena, s'a ajuns la crearea unei Ungarii mozaic de naționalități, așa cum a fost și Ungaria dinainte de 1918.

Iată redeschis un nou focar primejdios în Europa centrală, nu numai din cauza structurii multi-naționale a statului ungar, dar și din cauza tratamentului minorităților impus de politica de maghiarizare, practicată și înainte și după războiul mondial, de toate guvernele din Budapesta.

In această chestiune prezintă un interes deosebit un studiu apărut în 1929 intr'o importantă și voluminoasă lucrare germană: „Im Reiche des Wissens. Ein Buch der Volksbildung. Herausgegeben von Prof. Dr. G. Altenkirch, cu colaborarea mai multor profesori dela Universitățile din Berlin, Drezda și Leipzig, relativă la politica Ungariei față de minoritățile sale. Autorul acestui studiu, dr. Karl Thalheim, scrie:

„Strânsa solidaritate a populației săsești, vechea ei tradiție istorică, viața ei culturală germană, au dat putința sașilor să reziste cu o deosebită putere atacurilor ce se dădeau totdeauna împotriva minorităților, în vechiul stat ungar, și în special împotriva germanilor.

PUTINE ALTE STATE DIN EUROPA DINAINTE DE RAZBOI AU INCERCAT SA SUPRIME FIINȚA NAȚIONALA A MINORITAȚILOR INTR'UN MOD MAI RADICAL CA UNGARIA, ȘI MICȘORAREA EXTRAORDINARA PE CARE A TREBUIT S'O SUFERE UNGARIA PRIN TRATATELE DE PACE SE DATORESTE IN MARE PARTE ACESTEI POLITICI A MINORITAȚILOR. DUPA RAZBOI, SAȘII DIN TRANSILVANIA AU FOST INCORPORAȚI UNUI NOU STAT, ROMANIA, DEOARECE LOCUITORII TRANSILVANIEI SUNT IN MAJORITATE ROMANI".

Mai departe, d. dr. Karl Thalheim ocupându-se de șvabi, constată:

(Continuare în pag. 2-a)

Un grup de săteni români din Transilvania

Populația din teritoriul Transilvaniei cedat Ungariei

După situațiunea statistică verificată la 1 Ianuarie 1940, populațiunea Transilvaniei, a cărei cedare către Ungaria a fost impusă prin arbitrajul dela Viena, se ridică în total la 2.607.007 locuitori, astfel repartizați pe naționalități:

ROMANI	1.307.903	(50,2%)
UNGURI	968.064	(37,10%)
GERMANI	72.109	(2,76%)
EVREI	148.649	(5,70%)
RUTENI	28.098	(1,1%)
ALTE NEAMURI	87.184	(3,4%)

In această statistică s'au trecut în grupul ungurilor, atât secuii și Românii din județele secuești, cât și evreii maghiarizați. De aceea numărul ungurilor e mai mic de cât cel indicat în această statistică; iar al evreilor mai mare.

Ținând astfel seama de aceasta, procentajul Românilor din teritoriul Transilvaniei cedat Ungariei, în urma verdictului dela Viena, TRECE DE 50 LA SUTA, AȘA CA ELEMENTUL ETNIC ROMAN DIN ACEST TERITORIU FORMEAZA MAJORITATEA POPULAȚIEI.

Elementul etnic maghiar, asociat cu cel secuesc, ESTE IN MINORITATE, pe ansamblul teritoriului cedat.

Dacă excludem județele secuești din sud-estul Transilvaniei, unde majoritatea populației e formată din secui, în toate celelalte județe, ce au fost integral cedate Ungariei — Maramureș, Satu Mare, Sălaj, Cluj, Someș, Năsăud — Românii formează majoritatea covârșitoare a populației, atingând procentajul de 63—70 la sută!

ROMÂNE, ȚINE MINTE!

Ai fost cinstit și credincios,
Induratór, cuminte;
Te-ai dăruit. Dar ce folos?
Române, ține minte!

Hotar prin trupul sfârtecat
Ați tras cu tibișir,
Pe granițe ce s'au turnat
Cu sânge și cu mir.

Din trupul Țării ni s'au rupt
Altare și morminte
Și aurul de dedesupt...
Române, ține minte.

Noi sângerăm, voi desenați
Hotare fără haznă,
Nădăjduind să le păstrați
Prin silă și prin caznă.

Catapetesme-ați dărîmat
Pe lespezile sfinte,
In vuet jalnic, necurmat;
Române, ține minte.

Dușmani, prieteni ți-au mințit
— Prin fapte și cuvinte —
Increderea ce le-ai nutrit;
Române, ține minte.

La voi ospețe și alai,
La noi e numai jale;
Ce-ar fi ca spada lui Mihai
Să vă răsară 'n cale?

Un ideal de drag și dor
Realizat prin flinte,
Prin lupte, e nepieritor;
Române, ține minte.

Din brazda nouă ce s'a tras
La noi, pe strâmbătate,
Ca mâine ne vor fi rămas
Doar amintiri uitate.

Criș repede, al nostru ești,
Să ne vedem cu bine,
In rosturile românești
E loc și pentru tine!

Const. Râuleț
2 Septembrie 1940.

ARDELENII ȘI ROMÂNII MACEDONENI

In aceste zile de nemăsurată restriște pentru toate sufletele și conștiințele românești, să mi se îngăduie a releva încă un merit, încă un titlu de recunoștință ce datorește Ardealului și cărturarilor săi neamul românesc.

Se cunoaște, de pildă, prețioasa contribuție a nemuritorului Șaguna, a marilor mecenați Gojdu, Alexandru Mocioni, Poenaru și a multor alți macedoneni la opera de întărire a românismului în Ardeal. Pentru noi, românii macedoneni, care am dat unor popoare străine atâția oameni de seamă în toate domeniile, este o cinste și totodată o mângâiere și o mândrie că din sânul grupului nostru românesc au ieșit oameni, care au putut fi de folos fraților de sânge din Ardeal.

Insă, ceeace se cunoaște mai puțin și vreau să relev în rândurile de față, este faptul că, la rândul lor, și românii macedoneni au motive puternice să fie recunoscători fraților din Ardeal. Aceasta pentru motivul că primii învățători și profesori, care, acum vreo trei sferturi de veac, au mers să aprindă făclia conștiinței naționale în Macedonia și în Pind și să deschidă cele dintâi școli românești, au fost elevii cărturarilor ardeleni.

Reamintim în puține cuvinte o întâmplare ce a avut urmări hotărîtoare.

Prin anul 1861, un grup de călugări dela mânăstirile grecești dela Sfântul Munte, veniți în țară să strângă venitul averilor închinate acelor mânăstiri, asistau aici, la București, la o paradă militară, care începuse cu o slujbă religioasă. Impresionat de această slujbă făcută în limba română și de faptul că pentru prima dată vedea ofițeri și soldați creștini, făcându-și semnul crucii ortodoxe, unul din călugări dela Sfântul Munte se desprinse din grupul de călugări greci și apropiindu-se de masa de sluibă religioasă, strigă: „Și eu fim aromân!". (Și eu sunt român!).

Era părintele Averchie din marea și importanta comună românească Avd la din Pind, locul de naștere al atâtor cărturari și luptători pentru cauza națională a aromânilor.

În urma acestei convertiri spontane la ideia românismului, părintele Averchie a fost trimis de guvernul român de atunci în comunele românești din Macedonia și din Pind, de unde s'a înapoiat cu mai mulți tineri, care au fost aduși la București să învețe carte românească dela profe-

(Continuare în pag. 2-a)

Ciocnire de trenuri în Belgia

—15 MORȚI și 50 DE RANIȚI—

Bruxelles, 3 (Rador). — Un tren, care transporta 1200 de refugiați belgieni și olandezi ce se înapoiau în patrie, a fost tamponat de un tren de marfă. Ultimul vagon al trenului cu refugiați a fost complet distrus, iar mai multe alte vagoane au suferit stricăciuni grave.

Sunt 15 morți și vreo 50 de răniți.

VALUL DE FRIG DIN GRECIA SPOREȘTE IN INTENSITATE

Atena, 3 (B.T.N.). — Valul de frig, care s'a abătut asupra Greciei de două zile, continuă să sporească în intensitate. In multe regiuni apele au înghețat.

Marți seara s'a produs o încercare de turburare a ordinei interne

Arestarea vinovaților

In cursul serei de 3 Septembrie a. c. s'a produs o încercare de turburare a ordinei asupra căreia se dau următoarele amănunte:

Un grup, format din câțiva indivizi foarte tineri, îmbrăcați în uniforme militare, a pătruns în localul Postului de Radio situat la Băneasa, în apropierea Capitalei, dându-se drept gardă de întărire. Membrii grupului au făcut unele neînsemnate distrugeri de aparate.

In acelaș timp, la Centrala Societății de Telefoane s'a încercat o manoperă asemănătoare, tot de câțiva tineri.

Pe de altă parte, un individ a descărcat în fața Palatului Regal, în mod demonstrativ, câteva focuri de revolver.

Toți cei ce s'au făcut vinovați de faptele arătate mai sus au fost imediat arestați.

Incercări similare tot atât de neserioase și fără urmări s'au produs concomitent la Brașov și Constanța.

Autorii lor au fost de asemeni imediat arestați.

Cercetările autorităților sunt în curs.

PRELUNGIREA CONTRACTELOR DE INCHIRIERE

HOTĂRÂRILE CONSILIULUI DE MINIȘTRI DE ASEARĂ

Marți seara, la ora 7, s'a ținut un consiliu de miniștri, la sfârșitul căruia s'a dat următorul comunicat:

Marți la orele 19 a avut loc un consiliu de miniștri sub președinția d-lui prim-ministru Ion Gigurtu.

Consiliul a luat în discuție proectul de lege pentru prelungirea și reglementarea avantajelor acordate până în prezent unor anumite categorii de chiriași. S'a luat deasemeni în discuție și fixarea unui plafon maxim al chiriilor pentru contractele ce se vor încheia de azi înainte sau pentru acelea cari expiră la 26 Octombrie 1940.

Ședința a luat sfârșit la orele 21.

BERLINUL ȘI TRATATIVELE ROMÂNO-BULGARE

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 3. — **In timp ce presa e de părere că tratativele româno-bulgare se vor încheia mâine sau cel mai târziu poimâine, se arată că la Wilhelmstrasse se manifestă un optimism în această privință.**

E totuș drept că forurile autorizate germane subliniază faptul că chestiunea Dobrogei a fost rezolvată în mod principial, după cum făcea impresia și la Viena și după cum s'au pronunțat acolo puterile Axei că consideră aceasta ca fapt îndeplinit. In ce privește restul chestiunilor financiare și tehnice nerezolvate încă, se crede aci că nu vor interveni noui dificultăți. Cu toate acestea, aceleași foruri autorizate adaogă că, după părerea celor dela Wilhelmstrasse, ar fi în interesul părților în cauză care tratează la Craiova, dacă s'ar evita impresia că verdictul dela Viena, ar putea avea o influență tărăgănitoare asupra tratativelor.

*

In ce privește situația din Sud-Estul european în genere, se constată aci cu satisfacție progresul rapid al tratativelor dintre comisiile militare ungară și română dela Oradea Mare.

Forurile autorizate germane accentuează în acelaș timp că se constată o atenuare vizibilă a încordării și neliniștii de care fusese cuprinsă în mod explicabil opinia publică română sub prima impresie produsă de verdictul dela Viena.

IN CORPUL ZIARULUI:

TEXTUL SCRISORILOR DE GARANȚIE DATA ROMANIEI DE GUVERNELE GERMANIEI ȘI ITALIEI DUPA VERDICTUL DELA VIENA.

S'A INFIINȚAT UN COMISARIAT GENERAL AL ROMANILOR DIN TERITORIILE EVACUATE.

MAGISTRAȚII ȘI AVOCAȚII PUBLICI EVREI INDEPARTAȚI DIN FUNCȚIUNI.

PENTRU MENȚINEREA ORDINEI ȘI SIGURANȚEI STATULUI

COMUNICATUL MINISTERULUI DE INTERNE

In legătură cu măsurile necesare pentru menținerea ordinei și siguranței Statului, ministerul de interne a dispus Marți să se afișeze, atât în Capitală cât și în întreg cuprinsul țării, următorul comunicat:

Ministerul de interne are cunoștință că unii din foștii membri ai partidelor politice desființate se dedau la o activitate politică ce nu se încadrează în actuala organizare politică, unică și totalitară, a Statului român și a dispozițiunilor luate de guvern și de Partidul Națiunii, singura organizare politică a cărei existență este permisă de lege.

Se atrage în mod stăruitor atențiunea tuturor acestor persoane că, potrivit decretului lege pentru apărarea ordinei politice unice și totalitare a Statului român, din 22 Iunie 1940, o asemenea activitate este pedepsită cu închisoare și interdicție corecțională.

Ministerul de interne consideră că o asemenea activitate politică este periculoasă pentru ordinea și siguranța Statului și în afară de aplicarea sancțiunilor de mai sus, pe care o va urmări în contra acestor persoane înaintea instanțelor judecătorești, va face și aplicarea dispozițiunilor art. 39 din legea pentru apărarea ordinei în stat din 14 Aprilie 1938, fixând tuturor acestor persoane un domiciliu obligatoriu.

Ministrul internelor

General DAVID POPESCU
3 Septembrie 1940.

UN MESAJ AL MAREȘALULUI PETAIN

PENTRU IMPERIUL COLONIAL FRANCEZ

Vichy, 3 (Rador). — Agenția „Havas" transmite:

Mareșalul Petain a ținut o cuvântare ce a fost radiodifuzată în imperiul colonial francez de peste mări, spunând:

Francezi, pentru prima oară dela încheerea armistițiului se aude acum vocea Franței în toată întinderea imperiului. Am voit ca primul mesagiu adresat populațiunilor de peste mări, guvernatorilor, colonilor, cetățenilor, supușilor și protejaților francezi, să fie mesagiul șefului statului.

Acesta este mesagiul adevărului și al încrederei.

Franța a pierdut războiul, trei cincimi din teritoriul ei fiind ocupat. Ea se pregătește să înfrunte o iarnă penibilă, trebuind să facă față sarcinelor celor mai grele.

Insă unitatea sa, — făurită prin o mie de ani de sacrificii și eforturi, — a rămas intactă. Această unitate nu poate fi obiect de discuție. Orice încercare, de ori și unde ar veni ea, și de ori ce ideal s'ar împăuna, n'ar putea să i se opună.

Prima datorie a zilelor de față este: ascultarea. A doua datorie este de a se da ajutor guvernului, fără vre-un gând ascuns, în sarcina ce o are de îndeplinit.

La vocea Patriei, imperiul ei colonial, cea mai frumoasă floare a cununei franceze, va ști să răspundă: „Prezent".

D-na Ciang Kai Shek,

va avea întrevederi cu președintele Roosevelt

Tokio, 3 (Rador). — *Corespondenul agenției „DNB" transmite:*

D-na Ciang Kai Shek, care se află actualmente la Hongkong, urmează să plece în curând cu un avion Clipper la Manilla, unde — după cum afirmă ziarul „Tokio Asahi", va avea întrevederi cu câteva personalități americane.

In cercurile bine informate se afirmă că, dela Manilla d-na Ciang Kai Shek va pleca în Statele Unite, pentru a avea o întrevedere cu președintele Roosevelt.

S'A PRELUNGIT SUSPENDAREA SPECTACOLELOR SUB ORICE FORMĂ

COMUNICAT

Dispozițiunile ministeriale de interne referitoare la suspendarea spectacolelor sub orice formă, a varieteurilor, curselor de cai și ori căror reuniunii sportive, serate dansante, hori, etc., precum și la interzicerea spectacolelor muzicale și a muzicei fie chiar în petrecerile familiare, radio etc., se prelungește până în 7 Septembrie 1940, orele 24.

Catedrala ortodoxă din Târgu-Mureș